

HOMILIA DIA DE SANT ANTONI
OBRIR LES PORTES
Catedral 17 de gener de 2019

La vida i l'exemple de Sant Antoni ha inspirat a l'Església de Menorca des de fa vuit segles. Amb el retorn del cristianisme a la nostra illa, es va estendre també la devoció a aquest sant monjo, al qual s'invoca i celebra a tots els racons de la Menorca. És polít i significatiu celebrar la festa de Menorca al dia propi d'aquest sant del segle IV, que va passar la major part de la seva vida al desert d'Egipte.

1.- Créixer com Església de portes obertes

La memòria de Sant Antoni encoratja també a la nostra Església de Menorca perquè compleixi la seva missió, que és fer present Jesucrist i el seu Evangelí als homes i dones d'aquesta terra. L'amor a Crist va omplir la vida de Sant Antoni fins al punt que, segons explica Sant Atanasi, "*exhortava a tots a no preferir res a l'amor de Crist*" (Vita Atanasi, c. 14).

Per dur a terme aquesta missió, els cristians de Menorca, després d'un any de reflexió i discerniment, ens hem fixat com a objectiu obrir les portes de la nostra Església. Per això ens hem proposat com a prioritat pastoral "*créixer com Església de portes obertes*". Sabem bé que una Església que es tanca en si mateixa, s'asfixia i sentim la necessitat d'una major obertura a les nostres comunitats. Si les nostres parròquies i comunitats no miren cap al món, si només es miren a si mateixes, acabaran podrint-se i corrompent-se.

El Papa Francesc, que està encoratjant aquest moviment d'obertura en tota la nostra Església, insisteix que l'Església no pot ser una duana, que no es necessari aixecar murs, sinó que cada comunitat cristiana ha de ser *hospital de campanya*, oasi de misericòrdia, casa que acull a totes les persones, santuari on els assedegats van a beure per seguir caminant.

Ara bé, créixer com Església de portes obertes ens exigeix realitzar un doble moviment. Hem d'obrir les portes perquè altres puguin entrar, però també hem d'obrir les portes perquè nosaltres sortim.

2.- Obrir perquè tots entrin

El primer és obrir les portes perquè tots entrin. Comprovam amb dolor i penediment que hem tancat moltes portes, que hem posat massa obstacles i aixecat massa murs. Amb facilitat, ens tancam en esquemes prefixats, en costums o maneres d'actuar que resulten excloents (de les dones, dels qui són diferents, dels emigrants, etc.). És hora

d'obrir les portes. Per això necessitem conrear tres actituds, que considero fonamentals.

La primera és l'acollida. L'actitud dominant entre nosaltres no pot ser la de jutjar, sinó la d'acollir; no la de condemnar sinó la d'enderrocar els murs. S'ha de començar atenent el qui ve ferit, sense demanar-li res més. Això ens exigeix una gran capacitat de comprensió i una obertura de ment i de cor per comprendre els altres i respectar-los. Ens demana també gran capacitat d'escolta, d'atenció al que ens demanen, de disponibilitat per comprendre i d'humilitat per aprendre.

La segona actitud bàsica és la d'acompanyar. Hem d'aprendre a acompanyar els nostres contemporanis que viuen sense la força, la llum i el consol de l'amistat amb Jesucrist. Hem d'apropar-nos a ells, caminar amb ells per acompanyar-los en la seva recerca de sentit i de vida, aprenent a conduir-los a Crist respectant la seva llibertat, proposant l'Evangelí com a camí de vida sense violentar la seva consciència.

La darrera actitud és el servei. Una Església de portes obertes és una Església que se situa en la societat com servidora de tots, especialment dels més dèbils. Això requereix allunyar tota actitud de prepotència i tota pretensió de domini, per posar-nos al servei de tots aquells que la societat ha deixat en els marges. L'experiència de l'amor, la misericòrdia i la tendresa del Pare ha de conduir-nos a promoure la fraternitat entre els homes i a cercar els últims.

Obrir les portes suposa, per tant, acollir, acompanyar i servir a tots. Així els menorquins sentiran l'Església com la seva família, com la casa en la qual poden entrar quan vulguin. Ningú pot sentir-se exclòs de l'Església.

3.- Trepitjar el carrer

Però les portes no s'obren només perquè altres entrin, sinó per sortir nosaltres per elles. Els cristians de Menorca hem de trepitjar el carrer, sortir a les places i camins, perquè els homes i dones d'aquesta terra tenen dret a rebre l'anunci de l'Evangelí. Es precis sortir al carrer a cercar a la gent i conèixer a les persones pel seu nom.

En aquest punt és molt important prendre consciència que aquells qui han de sortir al carrer no són només el bisbe i els capellans, sinó tot el poble de Déu, i molt especialment els laics. Som tots els cristians els que hem de creuar el llindar de les nostres esglésies i sortir al carrer. Tot deixeble de Jesús és missioner i, per això, corresponsable de la vida i missió de l'Església. Viure-ho així ens demana un fort canvi de mentalitat, perquè tenim la tendència a pensar que la missió és cosa només de la jerarquia de l'Església i no una joiosa realitat en què està implicat tot cristià.

Es precis també un canvi en la vida de les nostres comunitats i parròquies, perquè tenim la tendència a quedar-nos com sempre, dirigint la nostra atenció només als que

vénen a les nostres esglésies. Si obrim les portes és per sortir a cercar l'home que necessita la nostra ajuda, per apropar-nos a ell i posar-nos a caminar al seu costat. Hem de convèncer-nos que les nostres parròquies no existeixen per als que vénen a Missa, sinó per als que no hi venen. Les nostres parròquies tenen com a missió fer present Jesucrist enmig d'aquesta societat; existeixen per evangelitzar.

4.- Invocar a Déu

Estic convençut que tot aquest programa d'obertura no és una iniciativa nostra. Si així ho fos, estaria condemnat al fracàs. Nosaltres som només instruments en mans de Déu, servents seus. Per això, és impossible realitzar aquest programa si no vivim molt units a Déu i si no convertim la pregària en l'eix de la nostra vida. Són dos aspectes de la vida cristiana en els quals va destacar Sant Antoni, el nostre patró. Ell va ser un home de Déu, ple del seu amor, fins al punt que era conegut com "*l'amic de Déu*" (Vita Antonii, c. 4). I va ser també home de pregària profunda, que va convidar a moltes persones a retirar-se al desert interior per trobar Déu en l'oració.

Confiats en la seva intercessió, demanam al Pare que envii l'Esperit Sant, i sigui Ell, amb el seu alè, el que obri les portes de la nostra Església, trencant els seus temors i dependències, perquè siguin molts els que puguin entrar per elles i perquè, amb l'alè de la seva força, tinguem el coratge de sortir a l'encontre dels nostres germans.

HOMILÍA DÍA DE SAN ANTONIO

ABRIR LAS PUERTAS

Catedral, 17 de enero de 2019

La vida y el ejemplo de San Antonio ha inspirado a la Iglesia de Menorca desde hace ocho siglos. Con el retorno del cristianismo a nuestra isla, se extendió también la devoción a este santo monje, al que se invoca y celebra en todos los rincones de la Menorca. Es hermoso y significativo celebrar la fiesta de Menorca en el día propio de este santo del siglo IV, que pasó la mayor parte de su vida en el desierto de Egipto.

1.- Crecer como Iglesia de puertas abiertas

La memoria de San Antonio alienta también a nuestra Iglesia de Menorca para que cumpla su misión, que es hacer presente a Jesucristo y su Evangelio para los hombres y mujeres de esta tierra. El amor a Cristo llenó la vida de San Antonio hasta el punto de que, según cuenta San Atanasio, “exhortaba a todos a no preferir nada al amor de Cristo” (Vita Atanasii, c. 14).

Para llevar a cabo esta tarea, los cristianos de Menorca, después de un año de reflexión y discernimiento, nos hemos fijado como objetivo abrir las puertas de nuestra Iglesia. Por eso nos hemos propuesto como prioridad pastoral “crecer como Iglesia de puertas abiertas”. Sabemos bien que una Iglesia que se cierra en sí misma, se asfixia y sentimos la necesidad de una mayor apertura en nuestras comunidades. Si nuestras parroquias y comunidades no miran hacia el mundo, si sólo se miran a sí mismas, acabarán pudriéndose y corrompiéndose.

El Papa Francisco, que está alentando este movimiento de apertura en toda nuestra Iglesia, insiste en que la Iglesia no puede ser una aduana, que no hay que levantar muros, sino que cada comunidad cristiana ha de ser hospital de campaña, oasis de misericordia, casa que acoge a todas las personas, santuario donde los sedientos van a beber para seguir caminando.

Ahora bien, crecer como Iglesia de puertas abiertas nos exige realizar un doble movimiento. Hemos de abrir las puertas para que otros puedan entrar, pero también hemos de abrir las puertas para salir nosotros.

2.- Abrir para que todos entren

Lo primero es abrir las puertas para que todos entren. Comprobamos con dolor y arrepentimiento que hemos cerrado muchas puertas, que hemos puesto demasiados obstáculos y levantado demasiados muros. Con facilidad, nos cerramos en esquemas prefijados, en costumbres o modos de actuar que resultan excluyentes (de las mujeres,

de los que son diferentes, de los emigrantes, etc). Es hora de abrir las puertas. Para ello necesitamos cultivar tres actitudes, que considero fundamentales.

La primera es la acogida. La actitud dominante entre nosotros no puede ser la de juzgar, sino la de acoger; no la de condenar sino la de derribar los muros. Lo primero es atender al que viene herido, sin preguntarle nada más. Esto nos exige una gran capacidad de comprensión y una apertura de mente y de corazón para comprender a los demás y respetarlos. Nos pide también gran capacidad de escucha, de atención a lo que nos piden, de disponibilidad para comprender y de humildad para aprender.

La segunda actitud básica es la de acompañar. Hemos de aprender a acompañar a nuestros contemporáneos que viven sin la fuerza, la luz y el consuelo de la amistad con Jesucristo. Hemos de acercarnos a ellos, caminar con ellos para acompañarlos en su búsqueda de sentido y de vida, aprendiendo a conducirlos a Cristo respetando su libertad, proponiendo el Evangelio como camino de vida sin violentar su conciencia.

La última actitud es el servicio. Una Iglesia de puertas abiertas es una Iglesia que se sitúa en la sociedad como servidora de todos, especialmente de los más débiles. Esto requiere alejar toda actitud de prepotencia y toda pretensión de dominio, para ponernos al servicio de todos aquellos que la sociedad ha dejado en los márgenes. La experiencia del amor, la misericordia y la ternura del Padre ha de conducirnos a promover la fraternidad entre los hombres y a buscar a los últimos.

Abrir las puertas supone, por tanto, acoger, acompañar y servir a todos. Así los menorquines sentirán la Iglesia como su hogar, como la casa en la que pueden entrar cuando quieran. Nadie puede sentirse excluido de la Iglesia.

3.- Pisar la calle

Pero las puertas no se abren sólo para que otros entren, sino para salir nosotros por ellas. Los cristianos de Menorca hemos de pisar la calle, salir a las plazas y caminos, porque los hombres y mujeres de esta tierra tienen derecho a recibir el anuncio del Evangelio. Hay que salir a la calle a buscar a la gente y conocer a las personas por su nombre.

En este punto es muy importante darnos cuenta de que quien tiene que salir a la calle no es sólo el obispo o los sacerdotes, sino todo el pueblo de Dios, y muy especialmente los laicos. Somos todos los cristianos quienes tenemos que cruzar el umbral de nuestras iglesias y salir a la calle. Todo discípulo de Jesús es misionero y, por ello, corresponsable de la vida y misión de la Iglesia. Vivirlo así nos pide un fuerte cambio de mentalidad, porque tenemos la tendencia a pensar que la misión es cosa sólo de la jerarquía de la Iglesia y no una gozosa realidad en la que está implicado todo cristiano.

Es preciso también un cambio en la vida de nuestras comunidades y parroquias, porque tenemos la tendencia a quedarnos en lo de siempre, dirigiendo nuestra atención a los que vienen a nuestras iglesias. Si abrimos las puertas es para salir a buscar al hombre que necesita nuestra ayuda, para acercarnos a él y ponernos a caminar a su lado. Debemos convencernos de que nuestras parroquias no existen para los que vienen a Misa, sino para los que no vienen. Nuestras parroquias existen para hacer presente a Jesucristo en medio de esta sociedad; existen para evangelizar.

4.- Invocar a Dios

Estoy convencido de que todo este programa de apertura no es cosa nuestra. Si así lo fuera, estaría condenado al fracaso. Nosotros somos sólo instrumentos en manos de Dios, siervos suyos. Por eso, es imposible realizar este programa si no vivimos muy unidos a Dios y si no convertimos la oración en el eje de nuestra vida. Son dos aspectos de la vida cristiana en los que destacó San Antonio, nuestro patrón. Él fue un hombre de Dios, lleno de su amor, hasta el punto de que era conocido como “el amigo de Dios” (Vita Antonii, c. 4). Y fue también hombre de oración profunda, que invitó a muchas personas a retirarse al desierto interior para encontrar a Dios en la oración.

Confiados en su intercesión, pedimos al Padre que envíe el Espíritu Santo, y sea Él, con su soplo, el que abra las puertas de nuestra Iglesia, rompiendo sus temores y dependencias, para que sean muchos los que puedan entrar por ellas y para que, alentados con su fuerza, nosotros tengamos el coraje de salir al encuentro de nuestros hermanos.